

הנוכחי, הרגלי חליבה וביצוע החליבה. שלב זה יימשך כחדשיים וייבוצעו 2 בדיקות בקטריולוגיות, 3–4 בדיקות ס.מ.ט., בדיקה אחת או שתיים של ממילוגרם (זו בדיקה חיצונית של מצב קצות הפטמות), בדיקת תהליכי חליבה ומשך ההיחל-בות, וכן בדיקות נוספות של פרטי מימשק כללי. עם התקנת הציוד החדש, בסיום הבדיקות הנ"ל, ימשיכו בבדיקות בקטריולוגיות, ס.מ.ט., וממילוגרם. המשך יודרך בהקשר למספר יחידות ה-חליבה, תהליכי חליבה ועבודה, וכו'. הצוות יעקוב אחרי תוצאות לואי אפשרויות של הפעלת הציוד.

חי הברון

הודעה: עם צאת חוברת זו יצא לאור ע"י ספרית, "השדה" ספרו של חי הברון על "מיכון החליבה בישראל".

על הפצת הספר ומחירו תבוא הודעה מיוחדת.

רוזנצוויג (רכז), רם שגיא, מיכאל מורג, סלעי גורדין, צבי היימן, אלי מאיר, חי הברון. ועדת המשנה תביא את הצעותיה לדיון בועדה בישיבתה הבאה.

בסיום הישיבה מסר שלמה דורי, שהתאחדות מקבלת זה שנים רבות תמלוגים מאת יצרני מכו-נות חליבה, אשר מיועדים למימון חלקי של פעולת ההתאחדות בשטח מיכון החליבה. תמלוגים אלה מתקבלים מאלפא לאוואל ואוקטב. ההתאחדות תעמוד על סידור דומה עם כל ספק מכוונת חליבה נוסף.

הצוות לפחינת ציוד חליבה חדש דן ב-13.7.71 בניסוי מכוונת החליבה החצי-אוטומאטית, דגם "F" של אלפא לאוואל, והוחלט לערכו בגר-שמואל, שעדרו עומד בביקורת עטינים שנים רבות.

יוחל מיד בבדיקות העטינים לקביעת המצב

מדיוני ועדת המיכון והמבנים

טיפול בזבל נוזלי באנזימים וחידקים

בישיבת הועדה ב-26.7.71 נמסרה סקירה ע"י נציגי החברות, "מיילס" ו"יסמין" וע"י הח' אהרון ברונר מקיבוץ כברי, על השימוש בחומרים "ביוספטיק" ו"צלולוזה" (אנזימים וחידקים). הטיפול באנזימים ובחידקים בזבל נוזלי פועל למניעת התהוות גושים קשים ומאפשרת שאיבה מושלמת וזולה יותר של הזבל מהבור. חשוב להקפיד בטיפולים, בהתאם להוראות, ולהבטיח תמיד את הרטיבות הדרושה ע"י תוספת מים, או ע"י ריסוס במים בעת פיזור החומרים. כמויות המים הדרושות להבטחת הרטיבות הן כ-1 מ"ק מדי שבועיים לכל 120 מ"ק נפח זבל.

החברה מוכנה לייעץ לכל משק, איך ובאיזה שיעור להשתמש בחומרים. קשה לקבוע בדיוק כמויות כלליות, כי בכל משק קיים מצב שונה. תוך הדיון הוברר, שבעצם לא צריכים להתהוות גושים קשים, אך ידוע שבמשקים מסוימים וב-תנאים מסוימים מתעוררות בעיות, ואלה, נראה לנו, אפשר לפתור בעזרת החומרים הנ"ל.

סקירה על פיזור לימודי בקליפורניה

בישיבה שהתקיימה ב-27.5.71 מסרו הח"ח שמואל כפרי וחי הברון סקירה על סיוריהם ב-קליפורניה, בקשר למבנים לבקר, בייחוד קורא-לים ותאי רביצה, ומכוני חליבה. פרטים מסקירה זו עוד נפרסם ברשימה מפורטת ב"משק הבקר והחלב".

מדיניות מיכון החליבה

הועדה דנה במכלול הבעיות של מדיניות מיכון החליבה, לאור ההתפתחויות האחרונות של הכנסת מכוונת חליבה מתוצרת פולווד (Fullwood), אנגליה, במשק גל-און. את הכנ-סתה יזמו החברה והמדריכים לגידול בקר ב-דרום. הועדה החליטה להעביר את הדיון לפורום רחב יותר וזימנה לישיבה מיוחדת רבת מש-תתפים את האנשים הקשורים בצורה זו או אחרת בענייני מיכון החליבה. בפגישה זו הושמעו דעות שונות והסיקו מסקנות בנוגע להמשך הטי-פול בשאלות מדיניות החליבה.

א. בהמטרה וייבוש בחצר אחת בלבד הפרות הראשונות אינן מתנקות ;

ב. נזילת המים מגוף הפרה בכניסתה למכון גורמת לזיהום העטין כולו בחידקים המגיעים אליו מכל הגוף, וממנו לזיהום החלב.

קיימת סברה, שבדרך כלל עדיף לשמור על נקיונה של הפרה ולא להזדקק לרחיצת העטינים במים. בעיה נוספת ברחיצת העטינים ע"י המטרה הינה — כמות המים העצומה הדרושה, כ-100 מ"ק לפרה לשנה. אין כלל להמליץ על שיטה זו, אלא אם מים אלה מוצאים שימוש חוזר ב"משק. אך, גם כשמותקנת בריכת חימצון, יש שימוש למים רק בחודשי הקיץ.

בקשר לשינויים הצפויים ביקשו חברי הועדה מידע על ועדת מימשק החליבה והקשר בינה לבין ועדת המיכון והמבנים. חי הברון הסביר את כוונת ההתאחדות בהקמת ועדת מימשק החליבה, שתטפל בעניינים עקרוניים. הכוונה — להתפתחות הרצויה של מימשק החליבה, לקביעת תקנים לניסוי מכונות חליבה, וכו'. במידה והי דברים נוגעים לסמכותה של ועדת המיכון והי מבנים, כגון — במקרים של מבני חליבה, תתואם העבודה בין 2 הועדות.

לדעת כמה חברים חסרים כיום פיתרונות מתאימים לביתני חליבה לעדרים המשפחתיים הי גדלים. יש לבחון צורות שונות של מכוני חליבה מושבים כקיבוציים. צוין, שבכלל חסרה ועדה או צוות למחקר ולתכנון מכוני חליבה, ושועדת המיכון והמבנים צריכה לתת עדיפות ראשונה לנושא זה.

לעומתם טענו אחרים לעדיפות לנושאים אחרים, כגון — מבנים ליונקים, והודגש הצורך במחקר כולל בשטח מיכון החליבה במוסדות המחקר המוסמכים. הבעיה העיקרית היא — שבמשך 25 השנים אף מוסד מחקר ואף מוסד לימודי גבוה בארץ לא נגע ולא עסק בנושא זה באופן רציני (פרט אולי לעבודה, שנעשתה ב"מרכז לחקר בנייה כפרית בעניין ביתן החליבה המושבי), ולא הכשיר אנשי מקצוע בשטח זה. סוכם, שצוות מיוחד יאסוף חומר ויעסוק במערכה ראשונית השוואתית של מבני חליבה שונים (שדרת דג וצורות, "מסתובבות") מבחינת : א. הי

יש לחשב את מחיר החומר בהשוואה לחיסכון בעבודה בהוצאת הובל הנוזלי. הודגש, שההצלחה מובטחת רק בהקפדה מרובה בטיפולים מדי שבו עיים, אחרת נחלו כשלונות.

שכבת הובל הקשה, הצפה על פני הובל הנוזלי, מתפוררת, ונעלמת בדרך כלל, כתוצאה משימוש בביוספטיק ו, "צלולוזה", ואינה גורמת למטרד (ריחות, זובבים וכו'). פעולת האנזימים והחידקים גורמת למניעת ריחות ושחרור אמוניה מהובל, ואילו ע"י אי התהוות השכבה הצפה, יש בה פיתרון למניעת הימצאות ושריצת חולדות מתחת לטפחות.

התעוררו ספקות בקשר לטיב הובל. בכברי משתמשים בובל המטופל בחומרים למטעים בלבד. נמסר גם שלא היו בעיות אכילת ירק משטחים, שזובלו בובל נוזלי מטופל בחומר, וכן סופר על דו"ח חיובי אמריקני בקשר לטיב הובל המטופל ב, "ביוספטיק" וב, "צלולוזה", והובטח להעביר לוועדה העתק מהדו"ח הזה. בארץ לא נעשו בדיקות.

צפויים שינויים במכוני חליבה

בניסוי שיעשה בקרוב עם מכונת החליבה החדשה, החצי-אוטומטית, השוודית, יתברר מה יהיה מספר העמדות ויחידות החליבה האופטימאלי להפעלה ע"י חולב אחד.

לפי חישוב להלכה נראה, שמספר זה עשוי להיות בין 6 ל-8 עמדות כפולות במכון שדרת-דג. כן יתברר תוך כדי הניסוי, אם רצוי להתקין יחידת חליבה אחת ל-2 עמדות (כמו כיום) או יחידה לכל עמדה. בכל מקרה רצוי לתכנן את תעלת החולב ברוחב של 180 ס"מ. משק שצריך כעת לתכנן מכון, או שינוי בקיים, רצוי שיקח בחשבון את האפשרות להעמדת 8 פרות בשורה, גם אם יתברר שדרושות לו כעת פחות ממספר זה.

הועלתה גם הצעה להתקין שתי חצרות לרחיצה וייבוש, במקום אחת. בשימוש עם המכונה החצי-אוטומטית יש חשיבות יתר למנוע רחיצת הי עטין ע"י החולב. לרחיצת העטינים בחצר נפרדת והייבוש בחצר ההמתנה הצמודה למכון החליבה — נודעת חשיבות רבה :

השקעה המשוערת, ב. הספקי עבודה משוערים. כחברי הצוות נבחרו: יאיר ארנון, אורי קאופמן, שמואל כפרי, מאיר מיטלמן, וחי הברון.

בעיות שיכון לפרות להגדלה מידית של עדרים

עם ההתפתחות הנוכחית של תוספת פרות מידית במשקים רבים, קיימת בעיה דחופה של שיכון עבורן, ולו גם ע"י סידורים ארעיים לע"ע. דעת רוב החברים היא, שאין לבנות מבנים „זולים“ וללא התאמה עם תכנית אב של כלל מבני הבקר. אמנם, במשקים רבים ישנה אפשרות לשכן מספר מסוים של פרות באופן זמני (ב- מבנה של עגלות — למשל, ועבורן למצוא פיתרון זמני במבנה כל שהוא — מתבן, חצר וכו') עד להשלמת המבנה הנכון והמתוכנן עבור ה- פרות. מובן, שבסידור כזה קיימים ליקויים מסוימים, כגון: אחזקת פרות במבנה שלא תוכנן למטרה זו, מרחק המקום הזמני של העגלות מיתר מבני הבקר. בכל זאת ייתכן, שסידור כזה מאפשר תוספת מידית של פרות, במקום לחכות עד להקמת מבנה חדש.

בהקשר לבעיות שיכון רצוי לבדוק שוב, אם החלפת הסככה הרגילה עם ריפוד לסככת טפחות עם שורות כפולות של תאי רביצה ליד איבוס (תוספת תפוסה של כ-50%), יכולות לשמש פיתרון לתוספת שיכון בעתיד (הועדה תקדיש לכך את סיורה הקרוב). באזור הנגב הצליחו כמה משקים — מושביים וקיבוציים לפתור את הבעיה ע"י התקנת חצרות פשוטות יחסית בשטח גדול מאוד. שיטה זו מוגבלת לאזור הנגב בלבד.

רוב החברים בדעה, שהאפשרות היחידה לפיתרון זמני ומידי של שיכון לתוספת פרות — בפינוי של שיכון אחר, ואחזקת הבקר המפונה במבנים ארעיים בתקופה מסוימת. ב-17.871 סיירה הועדה במשקים שבנו סככות טפחות עם תאי רביצה ליד האיבוס. בסיומו של הסיוור סוכם:

1. הועדה רואה אפשרות סבירה להגדלת תפוסת הסככה ב-50%, ע"י שינוי הסככה עם ריפוד עמוק לטפחות עם שתי שורות של תאי רביצה ליד האיבוסים, כשבצד השני של הסככה, הפונה

לחצר, יוסיפו לכל ארכה אבוס שני, מקביל לזה שבצד שולחן האיבוס.

2. צריך להקפיד בביצוע השינויים בהתאם לתכניות המוסכמות של המחלקות הטכניות, ש- עובדו על סמך הניסיון שהצטבר כבר במשקים, שסככות כאלו כבר בשימוש.

3. הועדה תבדוק את הכדאיות של סככה בעלת שתי שורות של תאי רביצה ליד האיבוסים כנ"ל בבניין חדש, ולא בזה ששונה מסככה עם ריפוד עמוק, לשם השוואת ההוצאות למבנה זה עם אלו של מבנה עם שורת תאי רביצה מצד השולחן בלבד.

חי הברון, המ.ב.

נ.ב.

החל מהחוברת הבאה נפרסם בהמשכים רשימותיו של חי על סיוריו והתרשמויותיו בארה"ב ואירופה.

מכתב למערכת

הנדון: מועד הפעלת ההידרופאלז

בכנס ברחובות, שדנו בו במדיניות מיכון החליבה, אמרתי בין היתר, כי שיטת ההידרו-פאלז הוצגה באירופה בשנת 1961, ואילו בארצנו החלו לנסותה בשנת 1965. את דברי ביססתי על עיון בחוברת הדרכה של חברת אלפא לאלול: „חליבה נכונה — רווחיות רבה יותר“. בחוברת זו מוסברת שיטת ההידרופאלז ועל גבה טבוע המספר 1961. מהעתק פוטוסטטי של מכתב ה- חברה, שנשלח אל נציגיה בארץ, אני לומד, כי מספר הציון של החוברת הוא E2-26460 והיא מופצת בהתאם לתקנון השוודי מס' 509/1961. במכתב נאמר, כי לתחילת השווק של ההידרו-פאלז בשנים 1965/1966 אין כל קשר עם המספר הנ"ל.

מסתבר שטעיתי, כאשר חשבתי את התאריך המודפס על גבי החוברת למועד פרסומה, ואני ייחסתי לתאריך זה את תחילת השיווק של ה- הידופאלז. אני מביע את צערי על טעות זו.

בכבוד רב,

קליין משה

הערה: המכתב נשלח אישית לחי הברון (המע').